

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/60/2018
Identifikačné číslo spisu: 6715010020
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6715010020.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. januára 2019 v trestnej veci proti obvinenému J. F. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. apríla 2018, sp. zn. 5 To 117/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. F. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 26. mája 2017, sp. zn. 1T 4/2015 bol obvinený J. F. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 12. júna 2013 vo S. ako konateľ spoločnosti A., s.r.o. so sídlom R. XX, IČO: XX XXX XXX podpísal kúpnu zmluvu č. 1330352/KZ na základe ktorej ako predávajúci predal kupujúcemu - spoločnosti N. C., a.s. so sídlom U. K. XX, Q., IČO: XX XXX XXX štiepkovač zn. ESCHLBOCK Biber 84 SD, výr. č. XXXXXXXX, rok výroby 2013, k čomu vystavil aj faktúru č. 13/06/2013 zo dňa 13.06.2013 na sumu 282.720,- €, hoci nebol vlastníkom daného stroja a jeho existenciu a nadobudnutie deklaroval predložením nepravdivých dokladov a to kúpnej zmluvy č. 20322/2013 uzavretej medzi predávajúcim P. P., s.r.o. so sídlom N. J. XX/XXX, A. A., IČO: XX XXX XXX a kupujúcim A., s.r.o., faktúry č. 9035 zo dňa 02.05.2013 na sumu 282.720,- €, dodacieho listu č. 9035 zo dňa 02.05.2013, preberacieho protokolu zo dňa 02.05.2013, na základe ktorým mala spoločnosť A., s.r.o. nadobudnúť daný štiepkovač od spoločnosti P. P. s.r.o. a dokladu o vklade vo F., a.s. č. XXXXXXXXXXXXX zo dňa 02.05.2013 na sumu 282.720,- €, ktorá mala byť uhradená ním na účet spoločnosti P. P., s.r.o. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo F., a.s. ako kúpna cena za štiepkovač, následne v ten istý deň vo S. uzatvoril so spoločnosťou N. C., a.s. Leasingovú zmluvu č. LZF/13/30352, na základe ktorej mu bol poskytnutý leasing na daný štiepkovač, pričom sa zaviazal uhradiť prvú zvýšenú splátku vo výške 113.088,- € a mesačné splátky vo výške 3.630,82 € po dobu 60 mesiacov, pričom po vzájomnom započítaní pohľadávok vyplývajúcich z kúpnej zmluvy a leasingovej zmluvy mu bola dňa 17.06.2013 na

účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v N., a.s. zaslaná suma 169.632,- €, ktorú použil pre vlastnú potrebu a spôsobil takto spoločnosti N. C., a.s. so sídlom U. K. XX, Q., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 169.632,- €.

Za to mu okresný súd podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 36 písm. j/, § 37 písm. h/ Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 46 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody na 10 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia (podľa § 48 ods. 4 Tr. zák.).

Podľa § 76 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad v trvaní 3 rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Zvolen z 22. septembra 2014, sp. zn. 3T 26/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Zároveň mu bola uložená povinnosť na náhradu škody poškodenej spoločnosti N. C., a. s. Q. vo výške 146.415,60,- Eur (§ 287 ods. 1 Tr. por.).

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie a na základe tohto opravného prostriedku Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 10. apríla 2018, sp. zn. 5 To 117/2017 podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o aplikácii § 42 ods. 2 Tr. zák. a vo výroku o povinnosti na náhradu škody a podľa § 322 ods. 3 Tr. por., § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil v časti výrokov o trestoch rozsudky Okresného súdu Zvolen, z 22. septembra 2014, sp. zn. 3T 26/2014 a z 25. októbra 2013, sp. zn. 2T 142/2013.

Obvinený J. F. podal prostredníctvom obhajcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. e/ a § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. s odôvodnením, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ako aj že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení svojho dovolania uviedol, že sa necíti byť vinným zo spáchania skutku, pre ktorý bol uznaný vinným. Poukázal na svoje predchádzajúce výpovede a výpoveď svojho otca G. F., pričom vyjadril názor, že bol vydieraný svedkami B. Q. a D. P.. Výtkol konajúcim súdom, že výpovediam týchto svedkov uverili.

Okrem skutkových zistení obvinený namietal, že súdy nesprávne právne kvalifikovali jeho konanie ako obzvlášť závažný zločin podvodu a vyjadril názor, že skutok mal byť právne posúdený skôr ako zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a/ Tr. zák., avšak aj takéto konanie popiera. Dôvodil tiež, že poškodená leasingová spoločnosť pri schvaľovaní leasingu nedodržala ani elementárne zásady obvyklej miery opatrnosti a v tejto súvislosti poukázal na obsah výpovede svedkyne A. U. z 20. apríla 2016.

Dovolateľ ďalej namietal „formálne chyby“, keď v zápisniciach o hlavnom pojednávaní z 20. apríla 2016 a z 21. septembra 2016 je ako predseda senátu uvedený JUDr. Martin Kolár, hoci v skutočnosti bola predsedníčkou senátu JUDr. Mariana Philadelphyová.

Obvinený ďalej uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por., v rámci ktorého namietol, že prísediaci R. W. a JUDr. N. W. mali byť z vykonávania úkonov trestného konania vylúčení, keďže boli do funkcie prísediacich zvolení v čase keď funkciu poslanca Obecného zastupiteľstva v G. vykonával svedok B. Q., voči ktorému smerovalo jeho podozrenie z vydierania jeho osoby. V miestnej časti obce G. totiž vlastní starorodičovský dom.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona a napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil, vec vrátil tomuto súdu, aby túto v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Navrhol tiež, aby dovolací súd zmysle § 380 ods. 4 Tr. por. až do rozhodnutia o dovolaní prerušil mu výkon trestu odňatia slobody, ako aj, aby nebol vzatý do výkonu väzby, nakoľko od spáchania skutku uplynula doba viac ako 5 rokov a nemá žiaden dôvod vyháňať sa trestnému stíhaniu.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného v podstate uviedol, že odsudzujúce rozsudku, ktorými bol obvinený J. F. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. považuje z hľadiska skutkového i právneho za správne a v súlade so zákonom. Podľa názoru prokurátora dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je daný. Rovnako tak, podľa názoru prokurátora, nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. založený na tvrdení obvineného, že prísediaci mali byť zvolení v čase pôsobenia poslanca Obecného zastupiteľstva v G. B. Q., ktorý bol vo veci vypočutý v predmetnej veci ako svedok. Navrhol preto dovolanie obvineného zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako odvolacieho súdu. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Obvinený podal dovolanie prostredníctvom obhajcu a teda bolo podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde Zvolen, t. j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytykajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukazuje na dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por., teda na to, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania a na dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený J. F. v rámci dovolacích námietok spochybňoval právne posúdenie svojho konania poukázuc na konkrétne skutkové okolnosti prípadu, ako aj na nedostatočné hodnotenie dôkazov (najmä jeho výpovedí a výpovedí konkrétnych svedkov) a domáha sa v konečnom dôsledku oslobodenia spod obžaloby s poukazom na to, že jeho vina nebola preukázaná. V naznačenom rozsahu obvinený namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov. Prítom sa obvinený domáha tak podstatnej zmeny skutkových záverov, ktoré by viedli ku konštatovaniu, že stíhaný skutok - obzvlášť závažný zločin podvodu nezavinil, napriek tomu že súdy oboch stupňov dospeli k opačnému záveru.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane judikoval, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko

dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Najvyšší súd opakovane pripomína, že dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmavanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného J. F. to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je to uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., zo spáchania ktorého trestného činu bol obvinený uznaný vinným.

Na základe vyššie uvedeného možno teda zhrnúť, že dovolaním nie je možné primárne napádať skutkové okolnosti prípadu a na základe toho vyvodzovať nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Zákon v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ pripúšťa možnosť podania dovolania len v prípade, kedy na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu veci bolo použité nesprávne právne posúdenie skutku, alebo z dôvodu, že rozhodnutie bolo založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dovolanie obvineného je sčasti obsahovo takmer totožné s jeho odvolaním, pričom obvinený sa dožaduje prehodnotenia výsledkov dokazovania podľa vlastných predstáv. Z obsahu prevažnej časti námietok uplatnených v dovolaní vyplýva, že obvinený namieta predovšetkým skutkový stav, spôsob, akým sudy prvého a druhého stupňa v napadnutom konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech a spôsob právneho posúdenia jeho konania. Hodnotenie dôkazov, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, nie je možné subsumovať pod dôvody dovolania uvádzané obvineným, ale ide skôr o skrytú formu vyjadrenia jeho záujmu, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) vyhodnotené v jeho prospech.

S námietkou obvineného založenej na tvrdení, že poškodená leasingová spoločnosť nedodržala obvyklú mieru opatrnosti pri uzatváraní leasingovej zmluvy sa krajský súd ako súd odvolací konzekventne zaoberal a náležite vysporiadal.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. mal byť podľa obvineného naplnený tým, že vo veci konali prísediaci, ktorí mali byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania. V tejto súvislosti upozornil, že až po vykonaní odvolacieho konania zistil, že prísediaci - občania obce G. R. W. a JUDr. N. W. boli zvolení do funkcie prísediacich okresného súdu za pôsobenia poslanca obecného zastupiteľstva tejto obce B. Q., ktorý bol vo veci vypočutý v procesnom postavení svedka a voči ktorému smeroval podozrenie z vydierania v predmetnej trestnej veci.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Uvedené ustanovenie Trestného poriadku v záujme zabezpečenia dôvery verejnosti v nestrannosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu vylučuje z vykonávania úkonov trestného konania ten orgán, u ktorého mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti. Tieto dôvody spočívajú v

okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich zástupcom, splnomocnencom a obhajcom.

Pomerom k prejednávanej veci treba pritom rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania na skutkoch, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie. Pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vo verejnosti vyvolať pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Uplatnenie tohto inštitútu teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru preukázaná. K vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu pomeru k takým osobám môže v uvedenom prípade dôjsť len vtedy, ak vzťah k týmto osobám je takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodovať nestranne a nezávisle alebo by sa takým mohol javiť navonok.

Uplatnenie inštitútu § 31 ods. 1 Tr. por. prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia pomeru vzbudzujúceho pochybnosť o nezaujatosti preukázaná. Pre takýto záver nepostačuje len subjektívny, objektívnymi faktami nepodložený pocit obvineného, založený výlučne na vlastnom nestotožnení sa s možným, pre neho nepriaznivým rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní a súdu, o vylúčení ktorého ide.

Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku - zaujatosti. Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere.

V rozhodovanej veci sa však takéto okolnosti nezistili a skutočnosti nemožno odvodzovať len z hypotetickej domnienky obvineného o zaujatosti senátu, resp. niektorých jeho členov, ktoré navyše vyplývajú zo spôsobu rozhodnutia v danej veci. Námietky zamerané na okolnosti zvolenia prísediacich do ich funkcie a konkrétne námietka obvineného, že v čase ich zvolenia bola poslancom obecného zastupiteľstva osoba, ktorá bola neskôr vo veci vypočutá ako svedok, nie sú dôvodom pre vylúčenie týchto sudcov - prísediacich. Takéto okolnosti súvisiace s časom a miestom ich zvolenia do funkcie prísediacich okresného súdu, resp. ich postoj v postavení zákonných sudcov k riešeným právnym problémom daného prípadu, nemôže bez ďalšieho zakladať pochybnosť o ich nezaujatosti, či nestrannosti a byť dôvodom na ich vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania.

Ani dovolacia námietka obvineného založená na tvrdení, že v konaní sa vyskytli formálne chyby, keď v zápisniciach o hlavnom pojednávaní z 20. apríla 2016 a 21. septembra 2016 je nesprávne uvedené meno a priezvisko predsedu senátu nie je opodstatnená. Zo zápisníc o hlavnom pojednávaní z uvedených dní je zrejmé, že senátu okresného súdu predsedala JUDr. Mariana Philadelphiová. Z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní z 11. februára 2016 vyplýva, že predseda senátu JUDr. Martin Kolár v tento deň zastupoval zákonnú sudkyňu JUDr. Marianu Philadelphiovú z dôvodu jej neprítomnosti, pričom hlavné pojednávanie bolo odročené a neboli vykonávané žiadne úkony súvisiace s dokazovaním.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného J. F. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.